

5 січня виповнилося 70 років відомому вченому в галузі механіки академікові НАН України Володимиру Павловичу Шевченку.

В.П. Шевченко народився в 1941 р. у с. Підгороднє Дніпропетровської області. У 1962 р. закінчив механіко-математичний факультет Дніпропетровського державного університету. Після навчання в аспірантурі та захисту в 1966 р. кандидатської дисертації працював асистентом, а потім доцентом кафедри теоретичної механіки ДДУ. З 1968 р. діяльність Володимира Павловича пов'язана з Донбасом. У Донецькому державному (нині — національному) університеті він очолював кафедру теоретичної і прикладної механіки, був деканом математичного факультету, проректором з навчальної роботи. Впродовж 1986–2010 рр. В.П. Шевченко працював ректором ДонНУ, а напередодні 70-річчя йому було присвоєно звання почесного ректора цього університету. В 1995 р. його обрано академіком НАН України, а з 1996 р. він очолює Донецький науковий центр НАН України та МОН України.

Докторську дисертацію, захищену в 1982 р., В.П. Шевченко присвятив методам фундаментальних розв'язків у теорії тонких пружних оболонок. Загалом його наукові інтереси охоплюють широке коло питань розвитку теорії фундаментальних розв'язків у задачах про деформування оболонкових конструкцій довільної гауссової кривини. Він розробив методи побудови фундаментальних розв'язків для анізотропних оболонок, які перебувають у полі дії локальних статичних, динамічних, температурних навантажень. Ці методи базуються на теорії узагальнених функцій, на концеп-

ціях застосування двовимірного інтегрального перетворення Фур'є, його аналітичного обернення з уведенням нових неklasичних спеціальних функцій.

Одержання фундаментальних розв'язків в аналітичній формі дало змогу ефективно застосовувати їх у розв'язанні нових класів мішаних задач для анізотропних оболонок шляхом зведення їх до систем граничних сингулярних інтегральних рівнянь. Таким чином, для оболонок довільної кривини з різними фізичними параметрами побудовано фундаментальні матриці пружних переміщень, зусиль, моментів; розроблено методу явного визначення ядер граничних сингулярних інтегральних рівнянь. Широко відомі праці Володимира Павловича, присвячені побудові та дослідженню системи граничних інтегральних рівнянь для кількох класів мішаних задач теорії ізотропних, ортотропних, трансверсально-ізотропних оболонок довільної кривини, зокрема для оболонок з криволінійними тріщинами, включеннями, отворами, зонами контактних навантажень за умов силових або температурних впливів. Він розробив і дослідив кілька класів актуальних задач прикладного спрямування про деформування оболонок локалізованими силовими статичними, силовими динамічними, температурними навантаженнями. На підставі теоретичних досліджень визначено властиві цьому класові деформаційних процесів фундаментальні фізико-механічні ефекти, які відображають вплив факторів геометричного характеру і ступеня анізотропії на напружено-деформований стан оболонок.

Доробок В.П. Шевченка охоплює понад 140 друкованих праць, 5 навчальних посібників, колективну монографію «Механи-

ка композитов», яким притаманні глибина, переконливість теоретичних узагальнень, тісний зв'язок з потребами виробництва. Вчений підготував 4 докторів і 14 кандидатів наук. Він працює головним редактором наукового журналу «Вісник Донецького університету» і «Теоретическая и прикладная механика».

У діяльності Володимира Павловича інтенсивний творчий пошук гармонійно поєднується з науково-організаційною та громадською роботою. Як голова Донецького наукового центру він багато робить для фундаментальної науки в Донбасі; концентрації зусиль наукових установ, вищих навчальних закладів незалежно від їх відомчого підпорядкування на розв'язанні науково-технічних, соціально-економічних проблем Донецької та Луганської областей; для зміцнення зв'язків науки з виробництвом.

Науково-дослідну роботу вчений поєднує з викладанням у вищій школі. Значну увагу він приділяє відродженню національної інтелігенції, пошукові талановитої молоді. За його почином відкрито українськомовний лицей при ДонНУ, Гуманітарний інститут у Маріуполі, розроблено і впроваджено у життя концепцію другої вищої освіти, у п'ятьох містах Донецької області започатковано центри з підготовки і перепідготовки спеціалістів.

Під керівництвом В.П. Шевченка Донецький національний університет значно

розширив зв'язки з вищими навчальними закладами Європи і світу. Нині ДонНУ — член Європейської асоціації університетів, має договори про співпрацю з університетами Росії, Греції, Німеччини, Великої Британії, Франції, США, Китаю, інших країн.

Здобутки вченого гідно оцінені державою. Він — лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2003), заслужений діяч науки і техніки України (1991), нагороджений відзнакою НАН України «За наукові досягнення» (2006), відзнакою НАПН України (2006), знаком «Шахтарська слава» III (1995), II (2004), I ступенів (2006), орденом князя Ярослава Мудрого V (1999) та IV (2000) ступеня, орденом Держави (2006), орденом Святого князя Володимира Великого (2001), орденом Франції «Академічна пальма» (2003), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2002) та Почесною грамотою Верховної Ради України (2005), іменними знаками: «Відмінник вищої школи СРСР», «Відмінник вищої школи України», «За доблесну працю», «Наставник молоді». Його ім'я внесене до міжнародного довідника «Хто є хто» (Лондон, вид-во «Європа», 1992–1993) і «Хто є хто в українській політиці» (вип. 3, травень 1996 та наступних випусків).

Наукова громадськість, колеги, учні щиро вітають Володимира Павловича з ювілеєм, зичать міцного здоров'я, творчої наснаги, втілення задумів.

60-річчя

академіка НАН України А.Г. ЗАГОРОДНЬОГО

29 січня виповнилося 60 років видатному українському вченому в галузі теоретичної та математичної фізики, фізики кінетичних явищ, теорії плазми академіко-

ві НАН України Анатолію Глібовичу Загородньому.

А.Г. Загородній народився в 1951 р. на Полтавщині. У 1972 р., закінчивши радіо-